

консалтингових послуг з питань виробництва, організації збутової діяльності та маркетингу, логістики, реалізації інвестиційних проектів та програм; - проведення експертизи комерційних угод та інвестиційних проектів; - організація підготовки і цільової перепідготовки персоналу торговельних та збутових підприємств; - підготовка та реалізація проектів, пов'язаних із пріоритетними напрямками розвитку споживчого ринку Кіровоградської області за рахунок грантів урядів іноземних країн та донорських організацій.

Діяльність таких центрів доцільно організовувати на базі ВНЗ та науково-дослідних установ області у тісній співпраці із органами державного управління та місцевого самоврядування. Враховуючи сучасні проблеми господарської діяльності на споживчому ринку (недостатність фінансових ресурсів, нерозвиненість інформаційного забезпечення та інфраструктури тощо), розвиток економічного потенціалу приватних підприємств реально може здійснюватися а основі реалізації програм державної підтримки та стимулювання.

Перспективами подальших досліджень у даному напрямі є розробка механізму та стратегії діяльності приватних господарств регіону в умовах існуючого приєднання України до СОТ. Цей напрям досліджень є особливо актуальним і перспективним з огляду на можливість визначення пріоритетних заходів державної підтримки, узгодження механізму їх впровадження з огляду на вимоги і обмеження багатосторонньої системи регулювання торгівлі.

*Терехов Є.В.,
викладач кафедри прикладної економіки,
Долженко М.А.,
студентка ДВНЗ «Національний гірничий університет»,
м. Дніпропетровськ, Україна*

УДОСКОНАЛЕННЯ ОСНОВ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

Однією з найважливіших основ стійкого розвитку регіонів є державне регулювання природокористування та забезпечення екологічної безпеки. Проте в останні роки позначилися тенденції загострення екологічних проблем у ряді регіонів України, що посилює соціальну напругу, ускладнює реалізацію органами державної влади й місцевого самоврядування своїх функцій. Посилення негативного впливу антропогенної діяльності практично на всі компоненти й об'єкти навколишнього середовища зумовлене суттєвим старінням основних фондів промислових підприємств, зростанням аварійності виробництва, недосконалістю засад платного природокористування, законодавчою неврегульованістю механізму відшкодування завданих збитків докільню тощо. Проте погіршення стану природного середовища внаслідок діяльності промислових підприємств, не в останню чергу, є наслідком того, що на сьогоднішній день недостатньо розвинуті методичні засади державного управління природокористуванням на рівні регіонів з урахуванням специфіки їх розвитку та стану природно-ресурсної бази.

Механізм управління природокористуванням має об'єднувати методи, функції та організаційні структури (органи управління). Управління природокористуванням на регіональному рівні має передбачати здійснення цілого ряду специфічних функцій, тобто видів діяльності, що впливають на еколого-економічні відносини суб'єктів природокористування місцевого рівня із можливістю широкого залучення громадськості до вирішення екологічних питань. Метою державного управління природокористуванням є реалізація законодавства, контроль за додержанням вимог екологічної безпеки, забезпечення проведення ефективних і комплексних заходів щодо охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів, досягнення погодженості дій державних і громадських органів у галузі охорони навколишнього середовища. В умовах ринкової економіки відкрита інформація про господарську діяльність природокористувачів і її екологічні наслідки є потужним важелем впливу на об'єкти управління. Висвітлення в засобах масової інформації, відкритих статистичних збірниках та інших виданнях відомостей щодо характеру впливу на навколишнє середовище певного суб'єкта господарювання формує його репутацію в населення регіону, визначає екологічну складову його продукції як чинник її конкурентоспроможності. Стратегічним напрямом природоохоронної діяльності повинні стати більш повне і комплексне використання природних ресурсів, розробка і запровадження у виробництво маловідходних і безвідходних технологічних процесів, які дають

змогу помітно скоротити чи повністю виключити забруднення природного середовища і забезпечити глибшу переробку первинної сировини.

У системі протиріч регіонального розвитку помітне місце займає протиріччя між інтересами галузі й території. Нарощування потужностей певної галузі промисловості здійснюється, як-правило, у межах регіону, і це спричиняє підвищення техногенного навантаження на його окремі території, на яких утворюються осередки виснаження та деградації природно-ресурсного потенціалу, що не компенсуються природними процесами. Таким чином, у системі державного управління природокористуванням необхідно зміщувати пріоритети розвитку галузей на користь територіального управління збалансованим розвитком регіонів. Кінцевою метою такого управління має стати недопущення диспропорцій розвитку галузей промисловості та природно-ресурсного потенціалу територій, на яких вони розміщуються. Розв'язання зазначеного протиріччя має ґрунтуватись на пріоритетному розвитку територій, активному впровадженні ринкових механізмів у використання природних ресурсів, удосконаленні виробничої, соціальної й особливо екологічної інфраструктури, що має сприяти попередженню або послабленню процесів погіршення стану природного середовища регіонів. Перебудова економічних відносин на рівні регіону передбачає, насамперед, оцінку його природно-ресурсного потенціалу та запровадження заходів щодо його ефективного і раціонального використання.

Державне управління природокористуванням повинне здійснюватися територіальними органами влади, на основі загальнодержавних принципів екологічної політики, але з урахуванням того, що на регіональному рівні можуть бути свої цілі і шляхи їх досягнення. Удосконалення механізму державного регулювання природокористування на регіональному рівні набуває особливої ваги в умовах існуючої тенденції децентралізації управління економічними, соціальними і екологічними питаннями розвитку країни. Саме на регіональному рівні є можливим привести у відповідність структуру і масштаби промислового виробництва зі структурою і обсягом природно-ресурсного потенціалу території, визначити пріоритети його використання. Таким чином, удосконалення державного управління в галузі охорони і відтворення природних ресурсів на регіональному рівні повинне відбуватися шляхом уточнення ролі і місця його територіального і галузевого факторів у формуванні основних якісних параметрів довкілля з наданням можливостей місцевим органам влади визначати пріоритетні напрямки охорони та відтворення належних їм об'єктів природного середовища, застосування адекватного потребам регіону економічного та ліцензійного механізмів управління природокористуванням, що передбачало б цільове спрямування коштів на заходи щодо попередження та ліквідації наслідків техногенного навантаження на навколишнє середовище. Управлінські рішення органів державної влади та місцевого самоврядування щодо організації процесу природокористування мають поєднувати в собі територіальні і галузеві інтереси, орієнтувати виробничо-господарську діяльність промислових підприємств і об'єднань, міністерств і відомств на вирішення актуальних екологічних проблем регіонального рівня.

Теодорович Д. О.,

*аспірант Дніпропетровського регіонального інституту державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України,
м. Дніпропетровськ, Україна*

ТУРИСТИЧНА ГАЛУЗЬ ЯК МЕХАНІЗМ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

Україна посідає одне з провідних місць в Європі за рівнем забезпеченості цінними природними та історико-культурними ресурсами, здатними генерувати значний інтерес у вітчизняних та іноземних туристів. Розвиток сфери туризму і діяльності курортів України в цілому характеризується позитивною динамікою, зростанням кількісних та якісних параметрів в'їзного та внутрішнього туристичного потоку. Але сьогоднішні проблеми гальмують цей локомотив соціо-економіко-екологічного розвитку. Сучасний розвиток України має бути спрямований на забезпечення переходу до стабільності та динамічного економічного зростання, враховуючи те, що економіка та суспільство все більше стикаються з новим комплексом змін